

การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ด้วยวงจร PDCA

(Continuous Improvement with PDCA Cycle)

สถาบันฝึกอบรม บานาน่าเทรนนิ่ง

อ.ธนายุทธ สิริบุตรานนท์
วิทยากรและที่ปรึกษาด้านการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กร

8 QUALITY COURSE CATEGORIES

- Leadership
- Coaching
- Thinking
- Soft Skill
- Productivity
- HRM & Organization Development
- Sales & Marketing
- Team Building

การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องด้วยวงจร PDCA (Continuous Improvement with PDCA Cycle)

PI 1.12

- ระยะเวลาอบรม 1 วัน
- หลักสูตรนี้เหมาะกับพนักงานทุกระดับ

หลักการและเหตุผล

องค์กรจะประสบความสำเร็จและเติบโตได้อย่างยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับเรื่อง “คุณภาพ” ในผลิตภัณฑ์ที่สูงขึ้น ต้องมีกลยุทธ์หรือวิธีการในการพัฒนาบุคลากร ต้องมีขั้นตอนการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์อย่างเป็นรูปธรรม หรือมีลักษณะของการแก้ปัญหาย่างเป็นระบบ (Systematic Problem Solving) ซึ่งทั้งหมดมีวัตถุประสงค์เพื่อ “ลดต้นทุนและปรับปรุงคุณภาพในกระบวนการผลิตของผลิตภัณฑ์” โดยแนวทางที่นิยมใช้มากในอุตสาหกรรมคือ “การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องด้วยวงจร PDCA” หรือที่เราคุ้นเคยในชื่อ “วงจรเดมมิง (Deming Cycle)”

การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องด้วยวงจร PDCA เป็นกระบวนการของการเชื่อมต่อกิจกรรม ที่ดำเนินถึง “สิ่งที่ดีขึ้นกว่าเดิมเสมอ” ด้วยการใช้กิจกรรมแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงคุณภาพ (Improvement Activity) มาเป็นตัวขับเคลื่อนวงจร และวงจร PDCA ยังเป็นส่วนหนึ่งของแนวความคิดของการบริหารงานสมัยใหม่ ที่มีวัตถุประสงค์ ให้แต่ละแผนกปฏิบัติงานด้วย “มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standardization)” ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การปฏิบัติงานมีความเป็นระบบ (System) มากขึ้น ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาคุณภาพขึ้นในกระบวนการ การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจึงสามารถใช้รูปแบบ วิธีการ หรือขั้นตอนแก้ปัญหาที่มีความเหมือนกันกับบริบทของปัญหาที่เปลี่ยนไป

การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องด้วยวงจร PDCA มีองค์ประกอบและขั้นตอนดังนี้

- **Plan (การวางแผน)** มีรายละเอียดดังนี้
  - 1.การนิยามปัญหา- เพื่อการเลือกปัญหาและระบุปัญหาให้ชัดเจน
  - 2.การวิเคราะห์ปัญหาและตั้งเป้าหมาย - เพื่อกำหนดขอบเขตและตั้งเป้าหมายของการแก้ปัญหา
  - 3.การวิเคราะห์สาเหตุ - เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริง (Root Cause Analysis)
  - 4.การกำหนดมาตรการแก้ไข - เพื่อค้นหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมที่สุด
- **Do(การลงมือปฏิบัติ)** - 5. การนำมาตรการแก้ไขไปใช้
- **Check(การตรวจสอบ)**-6.การตรวจสอบเพื่อยืนยันผลลัพธ์
- **ACT(การปฏิบัติการแก้ไข)**-7.การป้องกันการเกิดซ้ำของปัญหาด้วยการปรับมาตรฐาน

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของการลดต้นทุนและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในมิติของวงจร PDCA
- เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องด้วยวงจร PDCA ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานสมัยใหม่
- เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้วงจร PDCA กับเครื่องมือและเทคนิคต่างๆ โดยเรียนรู้จากการแก้ปัญหารจริงของผู้เรียน

รายละเอียดเนื้อหาและกิจกรรม

พื้นฐานการควบคุมคุณภาพและปรับปรุงคุณภาพ

- กิจกรรมปรับคลื่นความถี่สมองก่อนการเรียนรู้
- แนวคิดของการบริหารงานสมัยใหม่
  - Management = Standardization + Improvement Activity
  - หลักการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (PDCA)
  - หลักการแก้ปัญหาย่างเป็นระบบ (Systematic Problem Solving)
- ความหมายของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
- ความหมายและประเภทของปัญหา (Sporadic & Chronic Problem)
  - ปัญหาคุณภาพในมิติของความบกพร่อง (Defect)
  - ปัญหาคุณภาพในมิติของความไม่ตรงตามข้อกำหนด (NC-Nonconformity)
- การควบคุมคุณภาพของกระบวนการด้วยวงจร SDCA
- การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการด้วยวงจร PDCA
- ความสัมพันธ์ของวงจร SDCA และวงจร PDCA
- Activity I: ค้นหาปัญหาเรื้อรัง (Chronic Problem) ในกระบวนการ

เครื่องมือและเทคนิคของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

- เครื่องมือแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องในกระบวนการ (QC Tools)
- เทคนิคแก้ปัญหา 5 Why, How-How, 3G & Brainstorming
- มาตรการแก้ปัญหาคุณภาพและปรับปรุงกระบวนการ
  - การทำให้ถูกต้อง (Correction)
  - การปฏิบัติการแก้ไข (Corrective Action : C/A)
  - การปฏิบัติการป้องกัน (Preventive Action : P/A)

ขั้นตอนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องของวงจร PDCA

- Plan (การวางแผน)
  - 1.การนิยามปัญหา
  - 2.การวิเคราะห์ปัญหาและตั้งเป้าหมาย
  - 3.การวิเคราะห์สาเหตุ
  - 4.กำหนดมาตรการแก้ไข
- Do(การลงมือปฏิบัติ) - 5. การนำมาตรการแก้ไขไปใช้
- Check (การตรวจสอบ)-6.การตรวจสอบเพื่อยืนยันผลลัพธ์
- ACT (การปฏิบัติการแก้ไข)-7. การป้องกันการเกิดซ้ำของปัญหาด้วยการปรับมาตรฐาน
- ความสัมพันธ์ของวงจร PDCA กับกระบวนการ QC Story
- Activity II-III: การปรับปรุงคุณภาพด้วยวงจร PDCA

5 แนวทางฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรม บานาน่าเทรนนิ่ง

☎ 080-626-9565
✉ sale@bananatraining.com
🌐 www.banatraining.com

1. Active Learning (การเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา)

หลักการของ Active Learning เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง(Practice by Doing)โดยใช้ความรู้ที่ผ่านการฝึกอบรม นำมาแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ บนปัญหาจริงของผู้เรียน ซึ่งหลักการดังกล่าว มีความสอดคล้องกับพีระมิดแห่งการเรียนรู้ (Learning Pyramid) ว่าผู้เรียนจะมีความรู้คงเหลือหลังเรียนรู้ (Average Learning Retention Rates) สูงถึง 75%

2. Learning Principle (หลักการเรียนรู้)

ในทุกหลักสูตรได้ใช้หลักการเรียนรู้ มาออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนแนวทางการบรรยาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์สูงสุด ตัวอย่างทฤษฎีที่อยู่ภายใต้หลักการเรียนรู้ ได้แก่

ทฤษฎีหลักการทั่วไป

(Stimulus Generalization)

- การฝึกอบรมเน้นการสอนหลักการทั่วไป หรือคุณลักษณะสำคัญที่จำเป็นในการทำงาน และให้ผู้เข้าอบรมประยุกต์หลักการดังกล่าว ในสถานการณ์จริง

ทฤษฎีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน

(Theory of Identical Elements)

- การออกแบบเนื้อหาและตัวอย่างให้มีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และนำไปปรับใช้ได้ง่ายขึ้น

ทฤษฎีการรู้คิด

(Cognitive Theory)

- การออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ในหลักสูตร เน้นให้ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วมาใช้ ตลอดจนให้ทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) โดยใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากการทำงาน

3. Knowledge (ความรู้)

ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) มาออกแบบเนื้อหาคือ "จำเป็น ปรับใช้ เปรียบเทียบ และเปลี่ยนแปลง"

4.Coaching (โค้ชซิ่ง)

ในบางหลักสูตร เช่น ภาวะผู้นำ จัดวิทยาการ บริหาร หรือ Growth mindset ใช้ทักษะ การโค้ชและกระบวนการโค้ชซิ่ง (Coaching Process) ประกอบการบรรยาย

5.Facilitator (กระบวนกร)

วิทยากร แสดงบทบาทเป็นผู้จัดการความรู้ หรือกระบวนกร เป็นผู้ชี้แนะและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

โครงสร้างการฝึกอบรม

COURSE FRAMEWORK

- สัดส่วนการบรรยาย (Training) 40% เนื้อหาตามหลักสูตร สร้างแนวคิด เทคนิควิธีการสำหรับพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น
- สัดส่วนกิจกรรม 60% ที่เกี่ยวข้องับหลักสูตร (Workshop, Case Study, Problem Solving Activity, OJT Activity, Coaching Card, Game, Team Building etc.)
- กิจกรรมปรับทัศนคติมุมมอง (ก่อนเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้)
- แบบทดสอบก่อนก่อนและหลังเรียน (Pre & Post Test)
- เวิร์คช็อป (Workshop) แบ่งกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน
- กรณีศึกษา (Case Study) วิเคราะห์กรณีศึกษาและแชร์ประสบการณ์
- กิจกรรมการคิดแก้ปัญหา (Problem Solving Activity) นำปัญหาในการทำงานมาคิดแก้ปัญหา ตามหลักการและขั้นตอน PSDM
- กิจกรรมการสอนงาน (OJT Activity) ออกแบบและฝึกปฏิบัติการสอนงาน
- การ์ดการโค้ช Coaching Card ช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหา ค้นหาค้นหาตัวเอง ฝึกคิดและตั้งเป้าหมาย
- เกมและกิจกรรมสร้างทีมงาน (Game and Team Building) แบ่งกลุ่มเล่นเกมและสนุกสนานร่วมกันแบบ Team Building
- การนำความรู้ไปใช้ด้วยการทำ Action Plan